КІНО

ДВОХТИЖНЕВИЙ ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ КІНЕМАТОГРАФІЇ

"КІНО"

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ КІНЕМАТОГРАФІЇ

Рік видання 5-й Квітень, 1930 р. № 7 (79)

КІНО—ВАЖЛИВА ДІЛЯНКА РОБОТИ КОМСОМОЛУ

Ми знаємо чимало величезних прикладів з громадсько-політичної діяльности комсомолу. Пролетарська суспільність Радянского союзу й України була зворушена не один раз ініціятивою комсомолу для активної участи у будь-якій ділянці соціялістичного міста й села.

Великий культурний період, що його переводив ВЛКСМ насправді перетворився у масовий рух проти неписьменности, пияцтва, бруду — за радіо, книжку, театр, грамоту,—всіх трудящих мас Союзу. За ініціятивою ВЛКСМ переводився великий похід — за врожай, відколи було покладено початок щорічного свята першої борозни. Нарешті, велике соціялістичне змагання належить починові комсомолу.

Сотнями тисяч реальних фактів, конкретних дій дрібних і великих відзначається практична участь КСМ у соціялістичному будівництві й усьому політичному житті партії й країни.

На комсомол, як найбіш масову громадсько-політичну організацію покладаються надії — вести перед у знищенні решток усього старого, що гальмує поступ радянської культури вперед,—бути ініціятором у скерованні громадської думки в потрібну соціялістичному будівництву течію.

Партія закликає комсомол стати у перші лави будівників української пролетарської культури.

Організовано комсомол виступив проти теорії поновлення „малоросійських" традицій в українському мистецтві, проти надклясової літератури й мистецтва; комсомол виступив проти перекручувань у змалюванні життя та боротьби трудящих мас і умов соцбудівництва; проти дискредитації з боку окремих „критиків" ворожого табору сучасної літератури взагалі й зокрема її художньої продукції, що подають художники, продукції, що подають письменники, які твердо стоять на пролетарських позиціях.

Комсомол найрішучіше прокричав про новий репертуар, про потрібну нашій епосі темататику, про нові кадри для літератури й мистецтва. Такий же революційний запал, молоднечий ентузіязм безмежну ініціятиву з надією на перемогу,—треба кинути й на кінематографічний фронт.

Кіно-мистецтво—ця найважливіша ділянка культурного й господарчого будівництва — найбільше потребує здорового втручання пролетарської громадськости.

Такого втручання ми в першу чергу вимагаємо від комсомолу.

Як на виробництві, так і в керівних органах Українкіна є чимало хиб. І ці хиби дуже часто породжують самі робітники, чи то система. Викрити ці хиби, виявити конкретних носіїв їх — мусить комсомол. На місцях дуже часто окремі головотеси та формалісти перекручують директиви центрального апарату ВУФКУ, напр. щодо прокату фільмів, постачання фільмів робітничим та сільським екранам тощо. Молодняцька преса й організації в цілому не організовують опору цим ідеологічним проривам, які робляться з вини окремих головотесів.

Більшість молодих глядачів вбачають в кінематографії лише засіб легкого відпочинку, скороминучої вечірньої розваги, не замислюючись над культурно-виховавчими можливостями кіна. Чимало комсомольців найкращий революційний фільм сприймають ще очима обивателя, а замість цього з насолодою смакують різну буржуазну погань і цим самим запроваджують і поширюють міщанські кіно-смаки серед молоді. Отже проти кіно-халтури й міщанських смаків, проти розуміння кінематографії, як „культурної" й „комерційної крамнички", проти перекручувань прокатної політики на місцях, за поширення кінолітератури у масах молоді, використання фільму й театру для культурно-політичної роботи, за повне оволодіння масами кіном, мусить виступати комсомол України.

ЗАВДАННЯ КСМ ОРГАНІЗАЦІЇ ЩОДО КІНА.

На сучасному етапові розвитку економічних сил країни особливо гостро стоїть питання просування культури в широкі пролетарські маси та наближення їх (мас) до активної участи у всіх процесах будівництва української пролетарської культури.

Найважливіший чинник культури, — киномистецтво, у всій системи будівництва Української пролетарської культури, як невід'ємної частини загального соціялістичного будівництва, посідає одне з видатних місць.

Комсомольські організації у своїй практичній роботі зовсім недостатньо використовують кіномистецтво — це найкраще знаряддя впливу на широкі маси робітничо-селянської молоді та чинника масової агітації й пропаганди, комуністичного виховування пролетарських мас. Місцеві комсомольські організації не спромоглися збудити інтересу мас пролетарської молоді до справ Української радянської кінематографії, не мобілізували уваги молоді навколо цього — „найважливішого із мистецтв".

Завдання комсомольських організацій в галузі кіна такі: необхідно категорично звернути увагу на роботу в кіні та навколо кіна,—враховуючи цю роботу, як найважливішу в ділянці участи ЛКСМУ в національно-культурному будівництві. Вся практична робота мусить бути скерована навколо таких основних завдань: КСМ осередки та ЮС повинні організовувати відвідування кінотеатрів молоддю, як колективно, так і індивідуально, використавши пільги, що їх надало ВУФКУ молоді.

Особливу увагу приділити відвідуванню молоддю культ-освітніх фільмів; у місцях, де немає театрів культурфільмів, добитись організації таких театрів.

Комсомольські організації повинні впливати на прокатну політику ВУФКУ, домагаючись, щоб на екрані демонструвались ідеологічно-витримані фільми, особливо на робітничих та селянських екранах.

Необхідно організувати також і просування в молодняцькі маси молодняцьких кінофільмів. Треба подбати, щоб не було надалі таких випадків, як з молодняцьким фільмом „Шляхи зміни" (10 ліття ЛКСМУ) — що лежить по склепах Крайвіддилів та з кінофільмом „Щасливі обручки", що демонструвались у Харкові два місяці, а КСМ організації не знали, що то молодняцький фільм.

Комсомольські організації повинні організувати рішучій наступ на закордонну кінохалтуру, вживаючи різних культ-освітніх заходів, викриваючи ідеологічну шкідливість цих фільмів.

Щоб діяльність Краєвих відділів ВУФКУ також була скерована на політосвітню роботу з фільмом, кінофікацію робітничих околиць та села, налагодження політосвітньої роботи у фоійє, (досвід Харківського комс. кінотеатру),—всіляко допомогати Відділам ВУФКУ та брати найактивнішу участь у цій роботі. Для організації громадської думки навколо кіна, комсомольські осередки, юнацькі секції при клюбах та сельбудах — повинні улаштовувати вечори Українського фільму, або вечори присвячені окремим ділянкам кіновиробництва, напр. вечір культурфільму, мультиплікату тощо.

Треба приділити спеціяльну увагу розповсюдженню літератури про кіно, що її видає „Укртеакіновидав", — зокрема бібліотечку про українську Радянську кінематографію, а також широко розповсюджувати журнал „Кіно" та Кіногазету" серед молоді.

У свою чергу висвітлювати досвід своєї роботи, як в журналі „Кіно" так і „Кіногазеті". Комсомольська преса повинна також висвітлювати питання українського кіна, як позитивні, так і негативні риси його, а також роботу та досвід комсомольських осередків у галузі залучення молоді до кіна.

З метою забезпечення кращого розвитку роботи комсомолу навколо кіна та виконання тих завдань. що стоять перед комсомолом, необхідно організувати систему роботи навколо його — шляхом виділення спец. організаторів та ініціятивних добровільних груп навколо кіна по осередках та ЮС.

Треба вже нарешті ближче підійти комсомолові до кіновиробництва й ліквідувати своє байдуже ставлення до кіна в минулому.

П. Бакуров

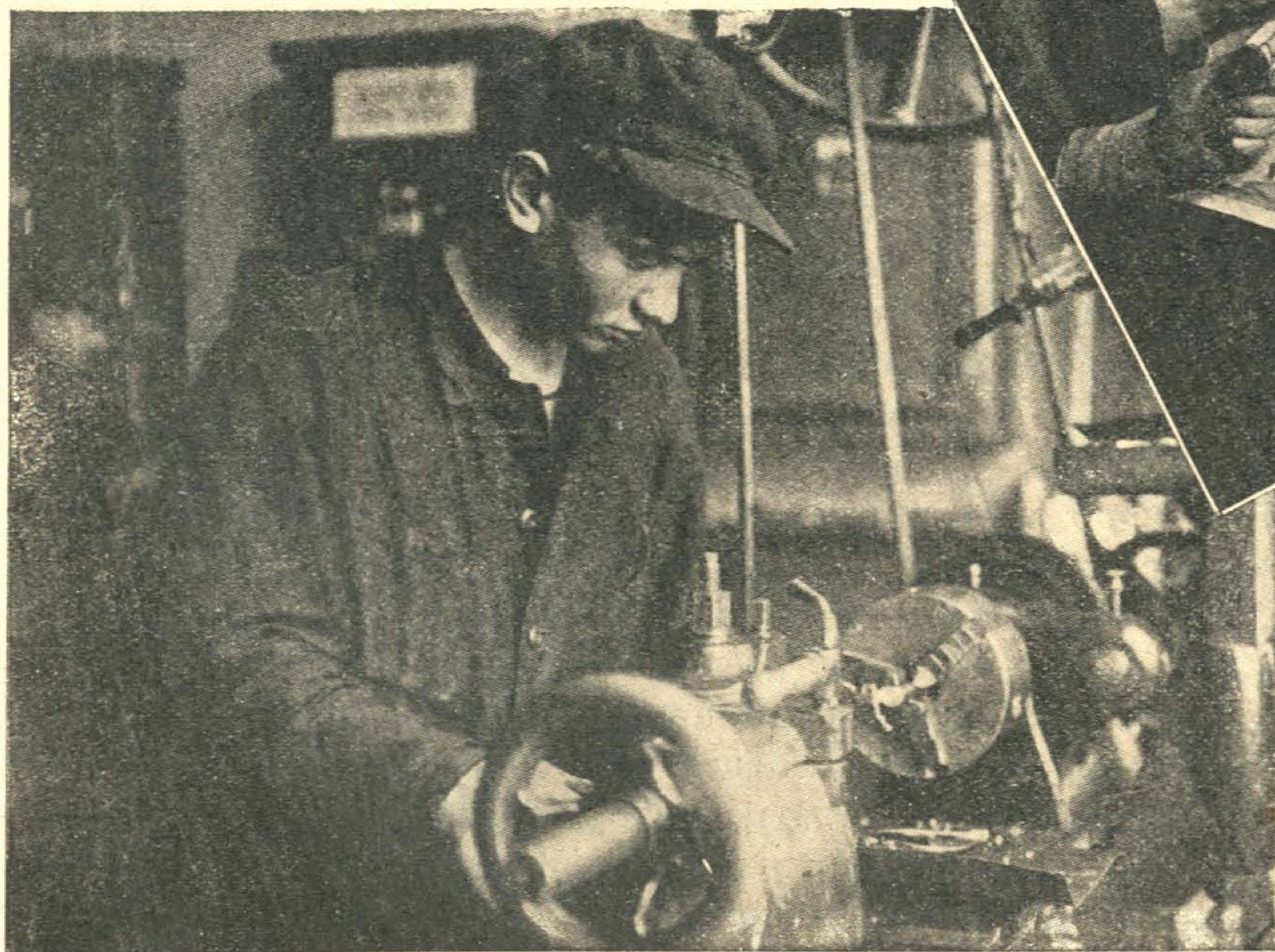

Вгорі на фоті — група виробничників-молоднякївців за працею в мультимікаційній майстерні на Київській кінофабриці.

Внизу — молоднякївець механічного цеху за токарським верстатом.

ПРОБЛЕМА КІНО-КАДРІВ

Ще п'ять місяців тому тов. Сталін у своїй статті „Рік великого зламу" висунув проблему кадрів, як ту ланку, за яку на ближчий відрізок часу партія й робітнича кляса повинні вхопитися й витягнути весь ланцюг соціялістичного будівництва. Через декілька днів Пленум ЦК ВКП(б) спеціяльно опрацював це питання й дав категоричні директиви щодо форсування справи підготовки кадрів по всіх галузях нашого соціялістичного будівництва.

У ділянці культурного будівництва по лінії кіна, декілька тижнів тому в спеціяльній кінопресі—українській і російській—було продемонстровано надзвичайно цікаві матеріяли. Було наведено характеристику політичного рівня наших фільмарів, було, у вигляді анкетних запитів, виявлено думку різних працьовників нашого кіно-виробництва про основні недоліки, що перешкоджають нам іти в ногу з вимогами сучасного життя. Всі відповіді по суті звелись до одного—це криза кадрів (брак сценаріїв, брак відповідного керівництва й т. д., і т. д.—все це є криза кадрів).

Тут у порядкові самокритики треба зачепити деякі болючі питання.

Вже біля двох років здіймається галас про пекучу потребу розгортання науково-дослідчої роботи в галузі кіна. Майже півтора роки минуло з того часу, як комісія ЦКК РСІ та біля року, як остання Всеукраїнська Сценарна Нарада, — винесли постанови про утворення на Україні кіно-ВИШ'у, як учбового та науково-дослідчого закладу, А ще й на сьогодні реального нічого нема.

Три місяці тому ми наводили характеристику сучасного стану підготовки кінокадрів. Правда, ми маємо деякі досягнення. Ці досягнення полягають хоча б у тому, що на сьогодні, наприклад, на Київській кінофабриці ми маємо 80,5% операторів та 66% режисерів (головним чином по культурфільмах) із числа колишніх студентів Одеського кінотехнікуму (за три останні місяці маємо збільшення кол. студентів ДТК — операторів—на 10%, режисерів—на 100%).

На Одеській кінофабриці, де ставлення до молоді, що закінчила ДТК було раніш дуже неприхильне, на сьогодні є значні й значні зміни щодо цього. Замість двох-трьох операторів та стількох-же асистентів режисерів ми маємо на сьогодні біля 23% режисерів та постаників, більш 40% операторів та біля 60% асистентів режисерів із числа колиш. студентів ДТК.

Але, так раніш, як і тепер, ми попереджаємо, що це лише початок і ці наслідки нас не можуть задоволити так щодо якости, як і кількісно. Щодо якости, то на сьогодні вже ясно, що за учбовим пляном та програмою кіно-технікуму, який за останньою уніфікацією дорівнюється до 4-х річної профшколи, де зовсім не передбачається в складі викладачів професури, неможна не тільки піднести рівень загально-культурної та фахової підготовки учня (вже не студента, а учня), а й залишитись на тому рівні, що його ми маємо на сьогодні.

Щодо кількости, то тут справа майже катастрофічна.

Ми маємо п'ятирічку ВУФКУ. Щодо якости її, можна навести хоча б два приклади—це покажчики по кіновиробництву та кіномережі. Ці покажчики, як відомо, мають вирішальне значіння. Так ось, по кіномережі за перший рік п'ятирічки виконано біля 60% всієї п'ятирічки, а цього року по виробництву культурфільмів ми майже досягнемо цифри, шо її передбачали на останній рік п'ятирічки. Таким чином ми могли б сподіватись від наших пляновиків рівняння, коли вже не на вищезазначені покажчики, то хоча б на ті, які вони самі встановили (і які вже життя на сьогодні далеко обігнало). А щож ми бачимо щодо кінокадрів? При наявності в ДТК випусків **(не набору, а випусків) у 40-50 чоловік за останні роки** наші шановні пляновики вирахували на протязі п'ятирічки — **щороку набирати по 20 чоловік".** Щож із цього може вийти? А ось що. 1933-го року ми випустимо 15 фахівців, бо чоловік 5 з них відсіється за той час, тоді-як за їх же покажчиками, щоб забезпечити збільшення кіно-виробництва в тому 1933 році, треба випустити 60 чоловік по екранному та 25 чоловік по технічному відділах, а **разом 85 чоловік замість 20-15 чоловік.** А коли врахувати дефіцит на фахівців по роках за п'ятиліткою по їх же виробничих покажчиках то становить: по **художньому складу** на кінець п'ятирічки нам бракуватиме режисерів, сценаристів, асистентів тощо коло 133 чоловіка, **по технічному**—196 фахівців. Це показує, що цифри щодо зросту за п'ятирічкою кадрів—цифри непродумані. Наша кіношкола не ввімкнута в цифри п'ятирічки, як певний фактор.

М. Харитонів

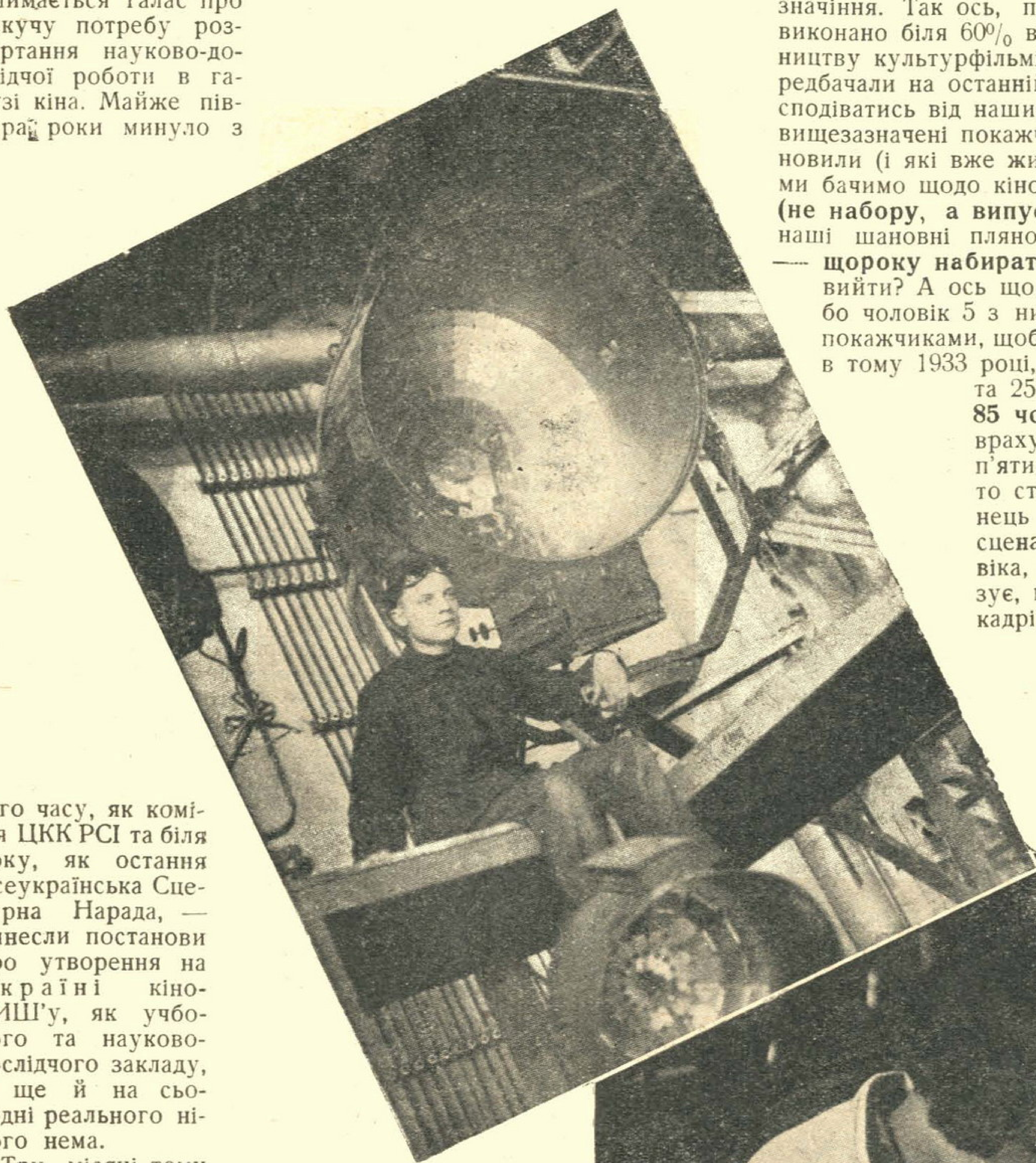

1) Освітлювач біля електричного сонця в ательє.
2) Монтажний відділ.

КОМСОМОЛ ПРО КІНО

Міцний зв'язок робітничої молоді з виробництвом — чітка криниця тематичних планів — будування культурного молодняку з гущавини мас—забезпечить теми виробництва! Вільне місце молоднякові на кіновиробництві! Шляхом організації комсомольських ударних бригад, піднесемо наше виробництво на вищий щабель. Ліквідуймо прориви в постачанні молодого глядача молодняцькими фільмами! Пам'ятаймо, що кіно — найважливіший чинник в вихованні мас. Годі культивувати міщанські кіносмаки, прикриваючись „нешкідливістю" різної закордонної кіно-погані. Комсомол мусить щільніше підійти до кіна й вести перед в наближенні мас до кіна

КИЇВСЬКИЙ КОМСОМОЛ ГОВОРИТЬ...

Тов. Знаменський

(Секретар Райкому ЛКСМ Жовтнівки).

Найважливіше питання на сьогоднішній день,—це питання нових кадрів, що, працюючи в галузі кіномистецтва, цілком задовольняли б вимоги пролетаріяту. Невелика кількість комсомольців, що працюють на кіновиробництві, це здебільшого інтелігенція, яка нічого спільного не мала з виробництвом.

Надзвичайно важко комсомольцеві-виробничникові налагодити стосунки з кіновиробництвом і реалізувати там деякі надбання, що він їх має, працюючи в галузі кіномистецтва.

От вам приклад. Комсомолець-виробничник, достатньо опрацювавши сценарія з комсомольського побуту, подав його на кінофабрику, та вже рік пройшов, але відповіді й до цього часу немає.

Таке ставлення до кадрів, які репрезентують собою комсомол у кіні, говорят про те, що ми ще не швидко будемо мати фільми, які необхідні на сьогодні молоді.

Кінематографія ще до цього часу не дала жодного фільму про побут комсомолу, його історію та боротьбу західнього комсомолу. Боротьба західнього комсомолу й його правдиве відбиття на екрані можуть відіграти величезну ролю в розумінні інтернаціонального виховання молоді.

Тов. Рохленко

(Агітпр. Жовтневого Райкому ЛКСМ).

Фільмів, що достатньо висвітлювали б побут комсомолу в його повсякденному житті немає. Намагання подати на екрані моменти нашого життя є, але вони так і лишаються намаганнями через те, що творці зовсім не знають побуту комсомолу й під соусом фільмів про комсомол ми маємо звичайнісіньку клюкву, яку без огиди не хочеться дивитись.

Завойовуючи владу, пролетаріят підкорив собі мистецтво. Через це кіно, як одна з найголовніших галузів мистецтва, повинно бути цілком завойоване пролетаріятом, не лише в тому розумінні, що він (пролетаріят) буде переглядати його, а й творити. Нові пролетарські кадри допоможуть розв'язати складну проблему, накреслену Леніном, проблему ідеологічного виховання мас.

Тов. Маяцький

(Зав. Метод. Бюром Жовтневого Райкому ЛКСМ).

Здіймаючи фільм про життя комсомолу, треба одверто висвітлювати прояви негативного порядку, які ми маємо в побуті комсомолу, подаючи цей матеріял у вигляді комедії.

До цього часу кінематографія блукає навколо комсомольського побуту, щось хоче зробити, але через брак людей, що вміли б не лише крутити ручку апарату, а й знали б дійсний побут молоді, ми не маємо жодного пристойно фільму. Це негативне явище треба й можна ліквідувати за допомогою комсомольців, відкривши для товаришів, що бажають працювати в галузі кіномистецтва Кіновиші.

Тов. Кугель

(Голова Райбюра Жовтнівки).

Відбиваючи у фільмах побут комсомолу, треба не забувати й про комсомольську зміну — піонерів. Немає жодного фільму про життя комсомолу та його виховавче значіння, яке він відіграє серед піонерів. Треба подати фільм про участь комсомольців та піонерів у соціялістичному змаганні, а також і на сільському матеріялі.

Тов. Ковтунов

(Секретар колективу ЛКСМ Заводу Більшовик).

Історію комсомолу, покоління, що зростає, щоб замінити нас (піонери),—найлегше зможе вивчити за допомогою кіна. На жаль до цього часу ми маємо всього дві фільми („Трипільська трагедія", „Діти бурі"), але й вони своєю будовою й наївністю реалізації матеріялу вже надто застарілі. Поруч із фільмами про історію ЛКСМ кіновиробництва повинні подати фільми про побут комсомолу тепер і висвітлити такі моменти, як підхалімство, рвацтво, хуліганство. Поруч з цим треба спинитись і на позитивних моментах, яких, звичайно, більше, ніж негативних.

Справа з будуванням фільмів зараз у загрозі. Немає творців, немає знавців побуту нової молоді. Режисери старі, як світ, своїм світоглядом, ніколи не зможуть дати того, що треба на сьогодні.

Нові кадри прийдуть безпосередньо від варстатів. Вони зараз вперто вчаться. Кожну годину після праці вони віддають навчанню.

Тов. Рабинович

(Секретар колективу ЛКСМ заводу „Червоний Плугатар").

Маємо деякі фільми, що частково висвітлюють побут комсомолу. Немає зовсім фільмів про історію ЛКСМ, не цілком відбито побут комсомолу в умовах соціялістичного будівництва (комуни, бригади), здіймаючи фільм про комсомол треба уникати трафаретів. Бажано було б, аби сценаристи виїжджали безпосередньо на заводи і в цехах фіксували живі кадри. Зараз Комуністична Спілка Молоді цілком завойовує форми соціялістичного життя (однакова платня тощо). Використайте на кіновиробництві кращих із комсомолу, які, працюючи зараз на заводах, цікавляться кінематографією й намагаються дещо зробити в цьому напрямкові.

Тов. Томін

(Секретар колективу ЛКСМ заводу ім. „Дзержинського").

Кінематографія завжди намагається подати тільки позитивне в житті комсомолу. Це неправильно, ми маємо багато таких хиб, які найлегше виправити через кіно (хуліганство, пияцтво тощо) На мою думку, фільми, що ми їх на сьогодні маємо про побут молоді, переважно висвітлюють цей побут неправильно. Все це через те, що немає режисерів комсомольців, що знають варстат, що просякнуті побутом робітничої молоді.

Тов. Вигілянський

(Зав. „фізіко-хемік" — Комсомолець-активіст).

На пленумі ОК ЛКСМ не одноразово ставилося питання про утворення комсомольського кіносектора на кіновиробництві. Це питання лишилось не розв'язаним. Зараз, коли найбільше відчувається фільмова криза, а найбільше на фронті фільмів про життя молоді,—це питання треба відновити й за допомогою цього засобу виховати новий кадр (режисерів, операторів, акторів), який зміг би творити справжні фільми про побут комсомолу.

До цього кіносектору треба втягти робкорів, комсомольців. У перший час вони зможуть працювати неплатно. Найкращих товаришів, що виявлять себе під час роботи, треба взяти на платну кінороботу. Ці засоби допоможуть ліквідувати кінокризи на фронті молодняцького фільму.

Тов. Гінтовт

(Комсомолець 4-ої тютюнової ф-ки).

Ряди фільмарів треба поповнити кадрами, що безпосередньо працюють на виробництві. Нові кадри допоможуть ліквідувати той прорив, що стався між кіновиробництвом і виробництвом.

Ми ще до цього часу не маємо ні одного фільму про побут комсомолу, про його історію та боротьбу на соціялістичному фронті. Зараз, як ніколи, треба фільмів про взаємини сільського комсомолу з міським. Фільми на таку тему треба будувати частково на тлі міста, а частково на тлі села.

КОМСОМОЛЬЧЕ!

КІНО-ВИРОБНИЦТВА

ЯК ЗА П'ЯТИЛІТКОЮ РОСТУТЬ НАШІ КАДРИ?

ЛЮДСЬКІ КАДРИ УКРАЇНСЬКОЇ КІНЕМАТОГРАФІЇ
1928/9р ЗА П'ЯТИРІЧЧЯ 1932/3р
10.942 — 33.591

Коли проблему кадрів по всіх інших галузях народнього господарства висунуто т. Сталіним, як чергову ланку, що за її необхідно вхопитись у ближчий час пролетаріятові, щоби витягнути весь ланцюг соціялистичного будівництва, то для кінематографії вона виступає тим актуальніше, тим гостріше. Відсутність добре підготовлених кадрів зараз приносить велику шкоду кінематографії. Це відгукається особливо в галузі виробництва кіно-картин; здорожує картини, призводить до зайвих витрат плівки, до виробництва поганих картин, що лягають на полицях виробництва картини, що одштовхує глядача від кіно-театрів. Відсутність кадрів становить неретабельними наші Держкіна, відбивається на притягненні глядача, на обслугованні його, на постановці прокату, на просуванні картини в широкі маси робітництва та селянства, на псуванні картин н/міханиками тощо.

Коли б підрахувати шкоду від відсутности підготовлених кіно-кадрів у карбованцях—це складало б мільйон карбованців щороку. Отже, економія в асигнованнях, зволікання чіткої і доброї постановки справи виховання кіно-кадрів, — значно сприяє гальмуванню кінематографії.

Нам хочеться з'ясувати тут, як собі уявляє людські кадри Українська кінематографія і які заходи вона передбачає за п'ятирічним пляном, щодо виховання цих кадрів.

Досі ще сталих остаточних даних у цій галузі немає і тому нам доводиться користуватися з орієнтовних даних.

Найбільш відповідальні кадри кінематографії, що потребують особливої уваги та виховання самою кінематографією — це художні кадри та технічні. До перших відносяться режисери, актори, оператори, редактори, сценаристи. До других—освітлювачі, хеміки, інженіри проєкції, тонкіна, світлотехніки, оптики, конструктори, кіно-механіки, тощо. Щож ми маємо і що треба мати наближчі чотири роки до кінця п'ятирічки. Людські кадри наших художніх сил обіймають 145 чол. Ця кількість зовсім недостатня числом, не говорячи вже про відсутність відповідної підготовки й освіти, що їх може дати тільки радянський ВИШ. Тому за п'ятирічкою ці кадри збільшено з першого ж 29/30 р. на 42,7%.

У числах п'ятирічну потребу в художніх кадрах накреслено так:

1928/29 р.	1929/30 р.	1930/31 р.	1931/32	1932/33	% 28/29 до 32/33
145	276	311	311	370	255,1%

Темп збільшення кадрів за роками відповідно показує: 42,7%; 33,3%; 12,7%; 15,8%. Такий характер темпу говорить про те, що зараз з кадрами не гаразд і тому в перші роки необхідно різко збільшувати їх, щоби дійти до потрібної норми. Надто велике збільшення передбачається в кадрах акторів та сценаристів. Ці групи зазначено в таких числах:

	28/29	29/30	30/31	31/32	32/33
актори:	18	40	50	55	60
сценаристи:	11	35	44	50	59

ХУДОЖНІ КАДРИ
1928/9р — 1932/3р
145 — 370

Високий темп біжучого року яскраво показує, що потреба пекуча, що її задовольнити якимись засобами кустарного порядку неможливо. Це зі всією ясністю переконує в потребі негайної організації відповідного ВИШ'у. Кадри режисерів залежать від розвитку виробництва, отже темп збільшення цих кадрів повільніший, оскільки зараз ці кадри досить значні. Дані тут такі:

	28/29	29/30	30/31	31/32	32/33
Режисери:	36	37	48	54	65
:	20	32	41	47	56

Збільшення йде значно за рахунок помрежів у перші роки і режисерів у останні роки п'ятирічки. З погляду виготовлення нових радянських режисерських сил, інститут помрежів доцільне явище. Треба всетаки думати, що потрібні кадри режисерські зазначеними даними зменшено. Гадаємо, що число режисерів треба збільшити так для утворення деякого запасу і для заміни деяких існуючих кадрів.

Певний темп збільшення показують також і кадри редакторів та кіно-операторів художніх фільмів.

	28/29	29/30	30/31	31/32	32/33
оператор	—33	33	42	46	54
редактори	—10	10	13	13	20

Інші чотири групи художніх кадрів складають невелике число людей. Так — художників архитектів, декараторів — є тепер 7, а потрібне буде на кінець п'ятирічки 20; майстрів мультиплікаторів є 5, а потрібно буде 10; монтажерів — редакторів є 4, а потрібно буде 6; фотографів-художників є 7, а потрібно буде 15.

ТЕХНІЧНІ КАДРИ
1928/9р 1932/3р
25 — 142

Людські кадри технічних сил кінематографії показують зовсім інші темпи розвитку. На кваліфіковані технічні сили Українська кінематографія надзвичайно бідна. Ось кілька чисел:

28/29 р.	29/30 р.	30/31 р.	31/32 р.	32/33 р.	% 28/29—32/33 р.
25	43	77	116	142	568%

Досі кінематографія дуже мало звернула уваги на притягнення кваліфікованих технічних сил, на їх пристосовання до кінопромисловости. Тому темпи розвитку цих кадрів дуже високі. Так, у 29/30 р. потрібно збільшити на 72%, в слідуючи роки відповідно 79%, 50,7%; 22,0%. Коли порівняти наявність технічних сил у кінематографії з іншими галузями промисловости, то ще яскравіше випливає надзвичайно мале число технічних сил у відношенні до загального числа робітників. Особливу увагу звертають кадри інженерських сил, що вводяться або в зв'язку з тон та теле-кіном, або з новою галуззю фото-роботи. Так, інженерів-проєкторів, яких тепер є всього один, потрібно буде на кінець п'ятирічки—18. Інженерів по тонкіно потрібно буде в 29/30 році 7, а в 32/33 — 45; Світлотехників за відповідні роки 1—5; оптиків-конструкторів 1—4; інженерів фото—хеміків є 3, а потрібно буде 18, механиків є 4, а потрібно буде 28, електриків 2—6. До цієї ж категорії за пляном віднесено операторів науково-тех-

ПРОБЛЕМА КІНО КАДРІВ — ПОЛІТИЧНА ПРОБЛЕМА

НАЙБІЛЬШУ УВАГУ ПРОБЛЕМІ КАДРІВ

нічних фільм, що тепер їх є 9, а потрібно буде на кінець п'ятирички вдвічі більше—18.

Крім цих кадрів кінематографії ще потрібна буде низка адміністраторів та оперативних фахових робітників. Сюди віднесено адміністраторів здіймальних груп, кіно-театрів, оперативних робітників прокату та інструкторів кіномережі. Темп розвитку цих кадрів такий:

29/29 р.	29/30 р.	30/31 р.	31/32 р.	32/33 р.	% 28/29 р. до 32/33 р.
142	142	179	189	211	148,5%

Худож. техн. адм.

28/29 р.	29/30 р.	30/31 р.	31/32 р.	32/33 р.	% 28/29 до 32/33
312	392	519	616	723	231,7%

Кіномехаників

	28/29 р.	29/30 р.	30/31 р.	31/32 р.	32/33 р.	% 28/29 до 32/33
	1974	3208	4858	6706	9012	456,0%
Раз.	2286	3600	5377	7322	9735	426,0%

Крім того людські кадри Української кінематографії складаються також із службовців правління та контор, робітництва на фабриках та заводах, а також обслу-

КАДРИ КІНОМЕХАНИКІВ
1928/9 р 1932/3 р
1974 — 9012

Окремо за своїм масовим характером стоїть питання про кадри кіномеханіків Кадри кіномеханіків залежать від розвитку кіномережі та від ступеня навантаженисти на кіномеханика.

Темп кінофікації у зв'язку з колективізацією надзвичайно збільшено в п'ятиричці. Крім того перехід на п'ятиденку вимагає, щоби кожен екран обсуговувався раз на п'ятиденку, а не раз на тиждень чи навіть на 10—15 днів, як це було досі. Отже, це повинно збільшити число потрібних кіномехаників. Урахуючи зазначені моменти, в числах кадри кіномеханіків вираховано так:

28/29 р.	29/30 р.	30/31 р.	31/32 р.	32/33 р.	% 28/29 р. до 32/33 р.
1974	3208	4208	5346	6612	334,9%

Тенденції темпів на кінець п'ятирічки поменшено відповідно погасанню темпів кінофікації, що вичерпують можливість кінофікації в перші роки п'ятирічки.

Крім постійних кадрів кіномеханіків для шкільного кіна з учителів, що кіносправу ведуть як додаткову дисципліну. Тут необхідна буде така кількість кіномеханіків-учителів.

30/31 р.	31/32 р.	32/33 р.
650	1350	2400

Отже на кінець п'ятирічки, Україна матиме майме дев'ятьтисячну армію кіномехаників.

Разом всі кадри Української кінематографії, що повинні пройти школу чи курси, складають такі числа:

говуючих кіно клюбні й сільські. Ці дві групи дають за п'ятирічку такі темпи: (число душ):

Працюючи в ВУФКУ

28/29 р.	29/30 р.	30/31 р.	31/32 р.	32/33 р.
2288	2500	2811	3004	3159

Обслугов. периферії

28/29 р.	29/30 р.	30/31 р.	31/32 р.	32/33 р.
6368	15588	14538	16552	20697

Дані за працьовників ВУФКУ взято за п'ятирічкою з корективом на колективізацію, а за обслуговувачів — вираховано на підставі розвитку кіномережі за числом екранів. Отже людські кадри Української кінематографії, в повному їх складі дають такі числа:

28 29 р.	29/30 р.	30/31 р.	31/32 р.	32/33 р.	% 28/29 р. до 32/33 р.
10.942	18568	22.326	26.878	33.591	307,0%

Тенденції у розвитку кадрів всіх працьовників кінематографії України показують значне збільшення в 1929/30 р. в зв'язку з переглядом темпів п'ятирічки на колективізцію.

КАДРИ АДМІНІСТРАТИВНИХ РОБІТНИКІВ
1928/9 р 1932/3 р
142 211

Взагалі армія працьовників, що обслуговує Українську кінематографію досить поважна своєю кількістю. Отже, необхідно, щоби й якість її відповідала значінню та завданням радянської кінематографії. Тому ми зупиняємося над питанням, звідки буде взято і як виховаємо зазначені кадри.

Досі Українська кінематографія не мала фахових учбових закладів, що постачали б її потрібними фахівцями та удосканалювали тих, що вже працюють. Тільки в 1929 році приступають до праці кадри робітників, що закінчили Одеський кінотехнікум, тільки в цьому році в масовому масштабі провадиться підготовка кіномехаників на курсах. Поза цим кадри людські набирали з осіб, що одержали освіту в інших, не кінофахових учбових закладах, а то й просто людей без освіти. Тепер цьому необхідно покласти край. Необхідно негайно організувати фахові учбови заклади, відкинувши попередню тенденцію сподіватися, що інші заклади виховають потрібних кінематографії фахівців та взагалі працьовників. Тому для виховання художного та технічного персоналу необхідно мати власний кінематографічний ВИШ. Як базу для ВИШ'у необхідно відкрити низку фахових профшкіл. Крім того, для скоршого утворення контінгентів вишивців необхідно утворити групи для підготовки.

Для забезпечення ж кадрів фахівців, що кінематографія не може виготовляти сама,—як от—художників-архітектів та декораторів, інженерів, інструкторів-організаторів, різних допомічних фахівців, — необхідно широко застосувати контрактацію студентів по відповідних ВИШ'ах та школах.

Одночасно з виготовленням нових кваліфікованих кадрів за п'ятиричним пляном передбачається організація повторних курсів для докваліфікації тих робітників, що вже працюють. Тут теж кінематографія виявила своєрідну „економію", що коштує їй великих сум. Необхідно організувати курси для адміністративного апарату, для кіномехаників, для художнього та технічного апарату.

Нарешті в розвязанні проблеми людських кадрів за п'ятирічним пляном встало одно з актуальніших питань—про виховання наукових кадрів, про збирання їх та об'єднання навколо кінематографії. В цій галузі кінематографією нічого не зроблено.

Отже, все необхідно утворювати на ново. Але п'ятирічний плян ставить тверде завдання — негайно утворити Дослідчий Кіно-Фото Інститут. Цей заклад скупчить всі ті кадри, що їх ми маємо на сьогодні.

В. Гал

ПРОЛЕТАРСЬКІ ТВОРЦІ БУДУВАТИМУТЬ ПРОЛЕТАРСЬКЕ КІНО

Кіно для нас

1. Від випадковости до системи

До останього часу спеціяльної роботи навколо кіна комсомольські організації не переводили. Були окремі спроби деяких організацій щось зробити, але це носило характер спрощености, чистого культурництва, непляномірности. Такі спроби були випадкові, не життьові, обмежувались кампаніями навколо лише переглядів деяких комсомольських фільмів, наприкл. „Шлях у світ"—„Паризький швець" тощо. Комсомол України, останнім часом, особливо пожвавив свою роботу на фронті мистецтва, літератури. На найголовніші чинники національної культури комсомол спромігся організувати певне тиснення й контроль. По лінії літератури—через пресу, літ. групу і журнал „Молодняк", через літературні гуртки на місцях. У театральному мистецтві робота пожвавилась шляхом активної участи в художніх радах, систематичного колективного відвідування постав, обговорення їх на підприємствах тощо. Нарешті, організація в основних округах Тромів—є наочний доказ безсумнівних успіхів ЛКСМУ на театральному й літературному фронтах.

Що ж до кінофронту, то тут похвалитись нема чим. На жаль, що не всі комсомольські організації й окремі товариші, які працюють на містецькому фронті, усвідомили значіння й вагу роботи комсомолу навколо кіна.

Боротьба за підвищення кінокультури серед молоді, за спрямовання енергії товаришів, що захоплюються кіном, у корисну й здорову течію—наш прямий і безпосередній обов'язок.

Різними масовими методами організації ЛКСМУ на ділі мусять опанувати екран, налагодити систематичний контроль і тиснення на всі ділянки роботи української кінематографії, пам'ятаючи, що в цьому є також і активна участь у будівництві української пролетарської культури, що в ній кіно-мистецтво займає одне з видатних місць.

За комсомольські культурні кінотеатри

Найбільший відсоток відвідування кіно-театрів припадає на молодь. Молодь найбільше захоплюється кіном, мова екрану найбільше їй зрозуміла. На жаль, комерційні кінотеатри часто-густо наповнюються примусовим асортиментом, закордонними фільмами, які своїм змістом, з виховавчого погляду є шкідливі. З другого боку, у комерційних театрах неможливо налагодити культурно-освітню роботу, розваги властиві для молоді.

Таким чином, саме життя висунуло потребу організувати кіно-театри спеціяльно для молоді. Почин у цьому належить Московській Комсомоліт. У Москві в день МЮД'у відчинено комсокінотеатр „Юнґштурм", а в Ленінграді „Крам"—кіно робітничої молоді). За прикладом цих організацій нещодавно відчинено комсомольський кінотеатр і в столиці України—Харкові. Усе в цьому театрі, починаючи з завідувача й кінчаючи оркестрою з'осереджено в руках комсомольців.

Його робота довела цілковиту користь утворення таких театрів і в інших містах України.

Уже на сьогодні цей театр став за центр всієї кінороботи Окружкому ЛКСМУ. Тут демонструються найкращі фільми радянського кіновиробництва, в першу чергу молодняцькі. Дешева ціна на квитки, система відвідування цілими підприємствами дає змогу бачити фільми самим відсталим прошаруванням трудящої молоді.

У театрі провадиться робота щодо підвищення кінописьменности глядачів та створення дійсно культурного відпочинку.

У фойє театру переводяться диспути з питань кіна та окремих фільмів. Улаштовано виставки з кінематографії, фотографії, туризму, фізкультури, військовий куток тощо. Є також читальня, в якій є кращі журнали та книжки з питань літератури, мистецтва тощо

Робітнича молодь Харкова звикла до нового культурного вогнища, вона в ньому знаходить не лише місце для розваги, але й мистецьку школу.

ЦК ЛСМУ ухвалив за прикладом столичної організації—організувати подібні театри і в інших містах, а в першу чергу в Києві, Одесі, Дніпропетровському, Запоріжжі, Сталіні, Артемівському.

Треба починати роботу. Будуть труднощі. Деякі „комерсанти" будуть чинити опір, посилаючись на різні „об'єктивні" причини. Але—більш впертости. Питання треба ставити не лише перед відділами ВУФКУ, але й перед ОВК, Міськрадою тощо. Саме так починали харківські товариші й перемогли.

Виженімо вулицю із фойє театрів

Мова йде про культурне фойє кінотеатрів, Тут найбільше може допомогти ініціятива комсомолу. Стоїть питання про обслуговування тисяч глядачів, що чекають на початок сеансу. У сучасних фойє, в більшості театрів чимало є дрібниць, які

Щикуймо фрон[т] за прикладом [...]

МИ ДЛЯ КІНА

нервують глядача і в сумі своїй, надають цьому культурному місцю некультурного вигляду.

За хороші зразки постановки роботи у фойє слугують деякі Одеські та Харківські театри. Перед комсомолом ми ставимо завдання організувати похід за культурне фойє. Треба кинути спеціяльні бригади до кінотеатрів, перевірити в якому стані знаходяться фойє на сьогодні, як адміністрація використовує гроші, що асиґновані на устаткування цих фойє.

За гучномовця, за літературу, бесіди, електричну мапу п'ятирічки. Геть куріво, бруд із фойє. За чесне ставлення з боку адміністрації й чіткість у роботі. За фойє культурне мусить оголосити похід комсомол.

Опануймо процесами виробництва

Кіно-виробництво специфічне формами й методами своєї роботи. Самий процес виробництва фільмів, віддалений від широких мас, незрозумілий, у той час, коли продукт цього виробництва—фільм—споживається мільйонами.

Радянське кіновиробництво, як і інші галузі промисловости не можуть бути секретом для трудящих мас.

Робота по наближенню мас до кіно-виробництва мусить полягати в організації екскурсій на фабрики, організації пересувних виставок. Останнє, безперечно, більше залежить від самого ВУФКУ.

В організаціях віддалених від фабрик найдоцільніше організувати масові вечори української кінематографії, а також вечори з окремих галузів кіновиробництва. Після спеціяльної доповіди та запитань і відповідів—влаштовується показ продукції фабрик з поясненням, як робляться ті чи ті місця у фільмові. Сили для цього треба використовувати місцеві, в окремих випадках звертатися до фабрик.

Крім цього є ще й другий засіб поширення кінознань—через літературу про кіно. На сьогоднішній день є чимало видань „Укртеакіновидаву", треба лише їх просунути у гущавину робітничих мас. Комсомол у цьому має прекрасний досвід, треба його застосувати й по відношенню книжки про мистецтво.

Сценарій під контроль мас

Кіно-сценарій це кістяк майбутнього фільму. Кіносценарій—канва, по якій режисер вишиває картину. Отже від якости сценарія багато залежить і якість фільму.

Тут варто поділитись досвідом осередку ЛКСМУ доменного цеху Зав. ім. Петровського.

За ініціятивою цього осередку було організовано читання сценарія Одеської кінофабрики під назвою „Заграва".

Тема про промфінплян. 203 чоловіка робітників—молоді й дорослих—зібрались обговорити сценарій. З великим інтересом робітники поставилися до сценарія, задавали чимало запитань авторові тов. Біязі, як будуть виведені на екрані окремі кадрі. Таким засобом робітники знайомляться вже в з деталями та секретами виробництва. Характерно, що за такої методи обговорення сценаріїв зачіпляються питання набагато ширші, аніж передбачені сценарієм.

Напр. доменці, обговорюючи „Заграву", брали приклади виконання промпляну на своєму заводі, причини недовиконання тощо. Отже на ділі маємо поєднання культурної роботи з політичною пропагандою мірпріємств партії. Збори винесли подяку комсомольцям за організацію таких зборів.

Отже потрібна ініціятива, почин; приклад доменців треба використати.

Пристосувати організаційну систему

Роботі навколо кіна треба надати спеціяльної уваги. По лінії комітетів, осередків виділити в окремий сектор, підібравши людей, що цікавляться цією роботою.

При окружкомах, райкомах треба ввести інститути позаштатних інструкторів по кіноработі. При осередках утворити групи від 3 до 7 чоловік організаторів кіноработи на підприємстві, чи то в цеху. Групи будуються на основі добровільности з тих товаришів, що цікавляться справами кіна. Позаштатні інструктори знаходяться під безпосереднім керівництвом культпропів. Практика роботи за такою організаційною системою в Ленінградський, а також Дніпропетровській організаціях, довела цілковиту життьовість її.

Об'єднавши аматорів кіносправи в окремі групи, налагодивши керівництво ними через спеціяльних інструкторів можно буде розбурхати байдужість як комітетів, так і осередків щодо цієї важливої ділянки нашої культурної роботи.

Т. М.

...Т КІНО-РОБОТИ
...НШИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

За комсомольський кінофільм

Історія ЛКСМУ дала чимало матеріялу для літератури й мистецтва. Історія комсомолу органічно зв'язана зі всією революцією на Україні.

Революційна молодь на всіх трьох фронтах пролетарської революції за проводом комсомолу, займала виразне місце, виконуючи тяжкі й складні завдання партії.

Видатне місце займає комсомол України й у соціялістичному будівництві і коли цей величезний матеріял, розроблений у літературі,—просяк уже в художній формі і в театри, — то кінематографія не спромоглася досі висвітлити життя й боротьбу трудящої молоді Радянської України.

Ми пропонуємо ВУФКУ, ми звертаємось до кіновиробничників ближчими місяцями зробити фільм про життя трудящої молоді й ролю комсомолу.

Настав час показати, як зростає тип нової соціялістичної людини в нашій країні.

Боротьба між власницьким і соціялістичним світосприйманням, боротьба за соціялістичне ставлення до виробництва, побуту, до самого себе,—ось тема, що її потрібно якнайшвидше втілити в фільм.

Соціялістичне змагання, безпрервний виробничий тиждень, — факти, які руйнують старе ставлення до виробництва, де людина працює вже не заради заробітку, а як свідомий боєць за соціялізм — така мусить бути основа фільму.

Треба на Київській фабриці утворити спеціяльну комсомольську режисерську групу. Позитивний досвід Ленінградської фабрики треба використати. Там на чолі групи стоїть режисер комсомолець. Решта групи здебільшого теж комсомольці. Ударно-молодняцька група скрізь веде перед. У всьому є найкращий приклад. Наперед сміливо можливо сказати, що така група зможе дати цінний змістом й художньо справжній молодняцький фільм.

Пропонуємо осередкам ЛКСМУ Київської й Одеської фабрик зайнятися питанням організації режисерської групи й випуску молодняцьких фільмів.

Група старих Київських комсомольців.

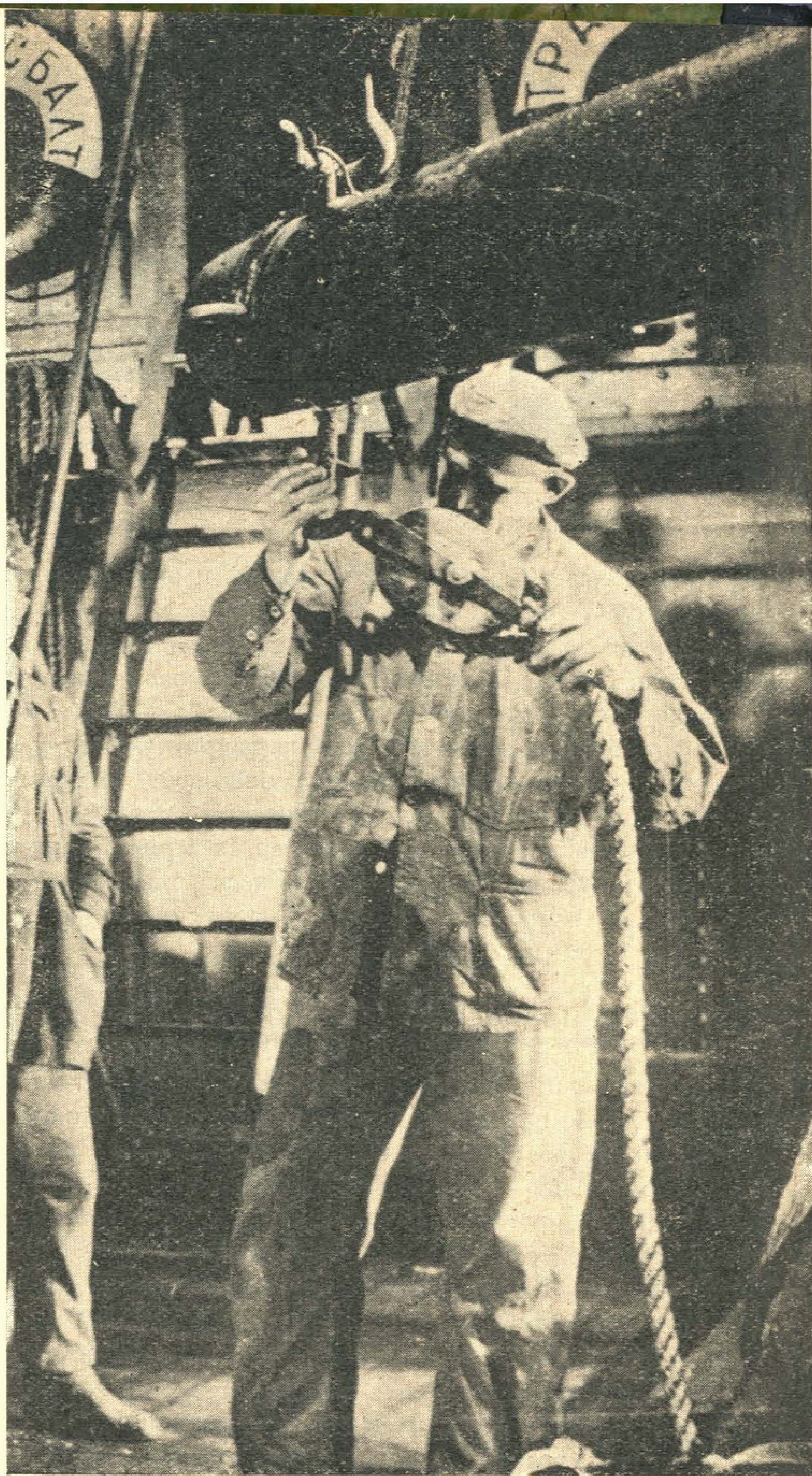

Кадр з фільму „Сіль“.

Кадр з фільму „Контакт“.

ЗА КОМСОМОЛЬСЬКИЙ КІНО-ТЕАТР.

Питання про утворення комсомольського кінотеатру в Київі важливе питання сьогоднішнього дня. Воно щільно пов'язується з розвитком і підвищенням культурно-політичного рівня робітничої молоді.

Досі, на жаль, на це питання звертали дуже мало уваги тільки тому, що не цілком серйозно поставилися до цієї важливої культурної справи.

Робітничій молоді потрібний свій кінотеатр, який би її виховував, який би був для неї вогнищем культури та раціональним місцем для використання вільного часу. Він повинен своїми ідеологічно-витриманими фільмами виховувати молодь у дусі нового побуту.

Але під час утворення комсомольського театру можна натрапити на факти неґативного характеру. Може утворитись таке становище, що кінотеатр буде, а відповідних комсомольських фільмів не буде, не буде відповідного лектора, тощо.

Всі ці хиби, що можуть повстати на шляху утворення такого театру треба наперед урахувати, щоб їх вчасно обминути.

Створити комсомольський кінотеатр у Київі конче потрібно. Двадцятитисячна комсомольська організація Києва мусить піднести свій голос перед відповідними організаціями про утворення такого кінотеатру. Він мусить стати й стане могилою старого міщанського побуту і буде справжнім і зразковим вогнищем культури для робітничої молоді.

Округовий Комітет ЛКСМУ та районові комітети ЛКСМУ повинні прокинутися від свого сну й негайно заходитися навколо організації комсомольського кінотеатру.

А. Лазарьов

ДВА СВІТИ

I.

Віддавши штуку на поталу,
На рабство — м'язів труд,
Для услужіння капіталу
Пускаючи отруту сталу—
Мільйони метрів тут...
Засновуючи там і тут
Смаки льокайського загалу,
Липкою плівкою отрут,
І там, і тут,—
Встромляє стрілами Вандала
У небо м'язи, наче спрут,
Продажний,
хтивий,—
Голівуд,
Віддавши штуку на поталу,
На рабство—м'язів труд.

II.

Узявши золоте зерно
Руками молодими,
Зело ми сієм зеленó.
І вродить радісно воно,
У обрії підійме...
Зерно узявши золоте
У молодії руки,
Зело ми сіємо зелено,
Потужно, весело ідем,
Несем трудящим штуку...
...І творячи мистецтво стале
Для пролетарського загалу
(Таке ясне воно).
Готує смерть для капіталу,
Для стріл отрутного Вандала
— Радянськеє кіно.
.. Зело ми сієм зеленó
Руками молодими...

Дм. Тась

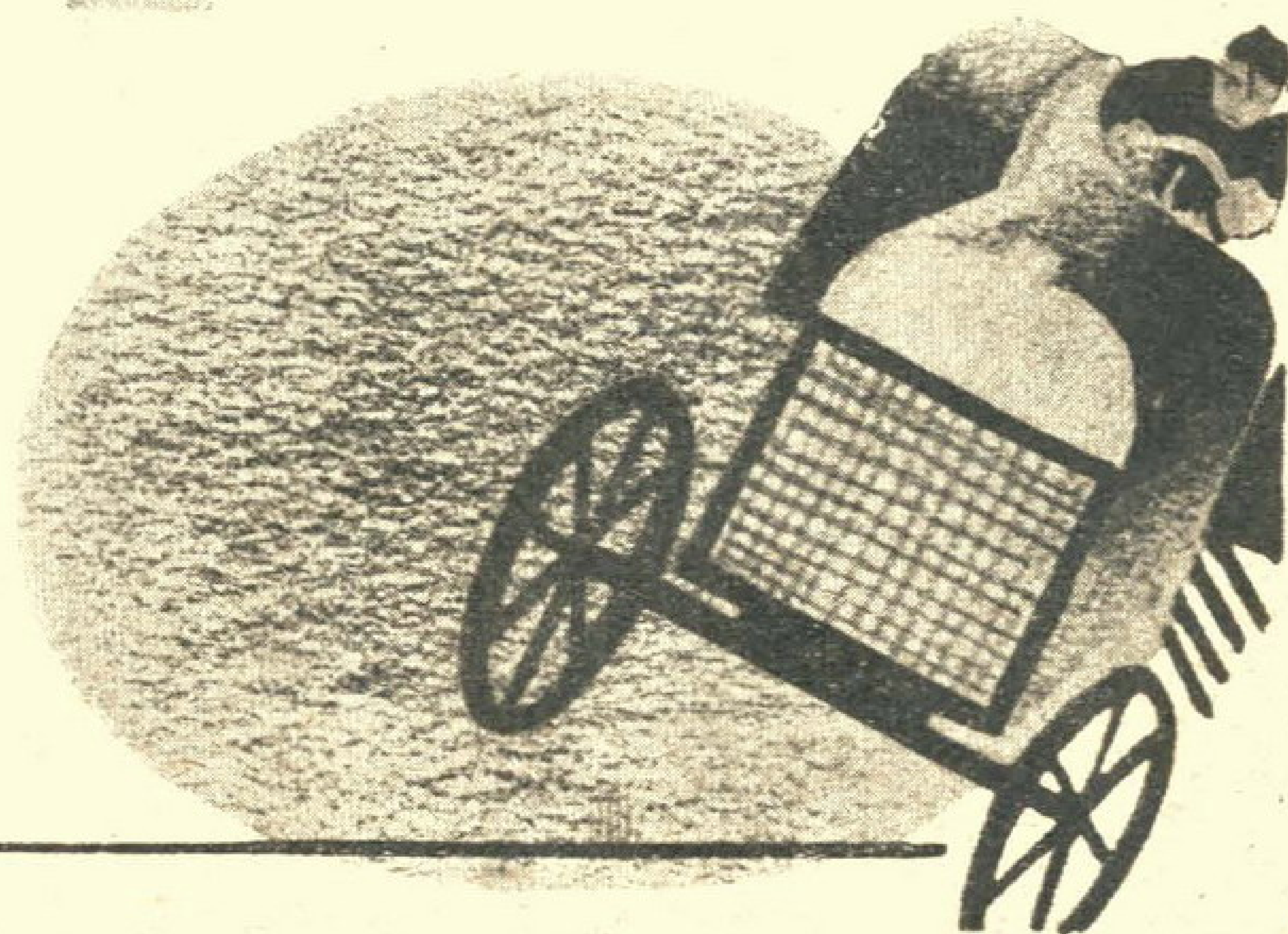

ИН

УДАРНІ ДНІ

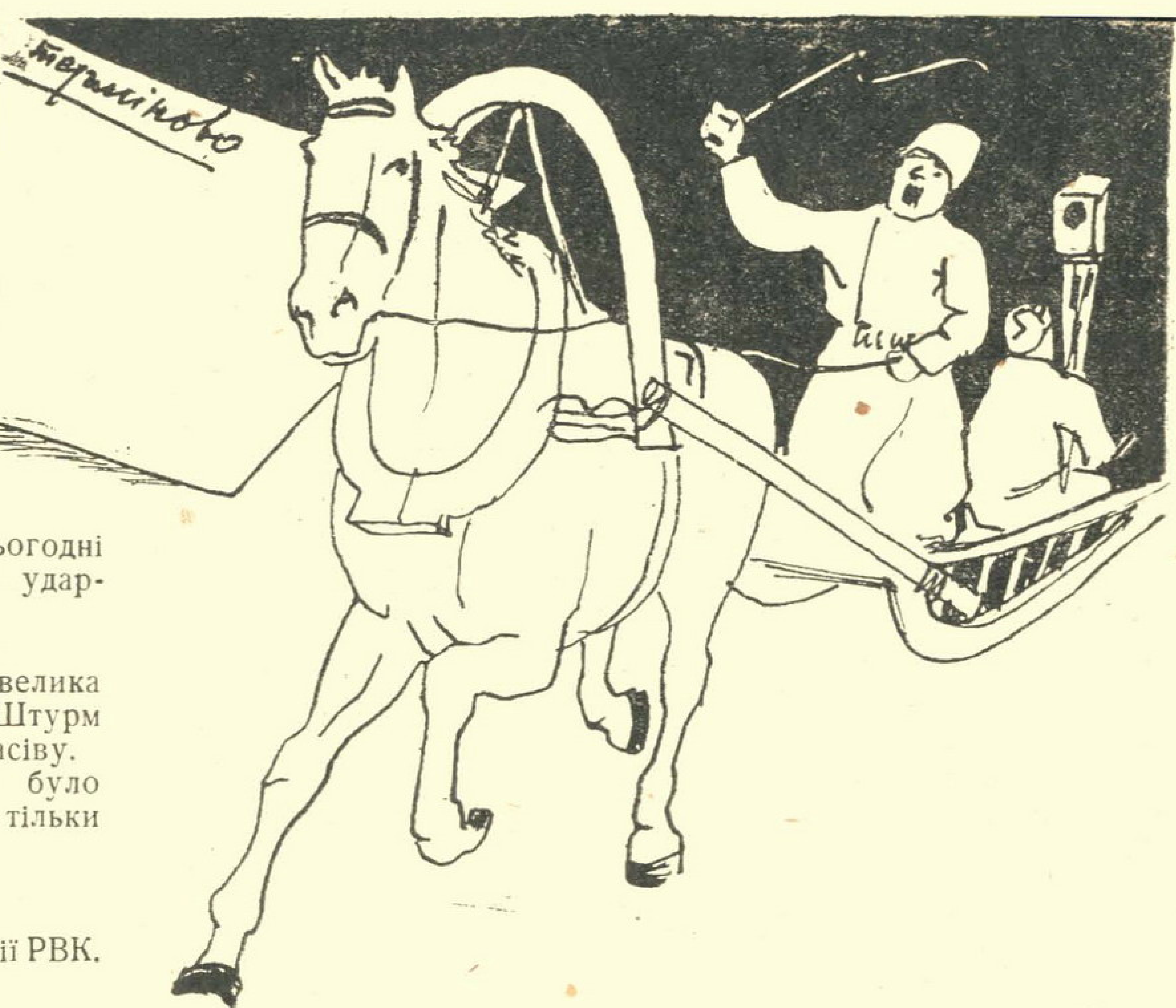

— Раджу вам — не кидайте ліжка, — сказав мені лікар загадково - застережливим тоном і сів писати рецепта. На прощання він ще раз сказав мені своє „раджу" й пішов..

А за годину я читав таку записку: „Терміново. Сьогодні о 1-й годині з'явитися до Худвідділу фабрики в справі ударної роботи".

З цього й почалося...

За три дні виготовували сценарія, а ще за два дні невелика ударна група була вже в вагоні Одеського поїзду. „Штурм землі" мусить бути на екранах до початку весняного засіву.

З поїзда—на поїзд, на підводи,—підводами... погано було їхати підводами... Вже як перемерзли всі ущент—аж тоді тільки стали біля села Ободівки.

— Куда прикажете?

— Привертай до Райвиконкому.

По-ударному. З речами посунули просто до канцелярії РВК.

— Приймайте ударників.

Прийняли. Одразу й кватир'єрів на село послали.

Біля нашої штаб-кватирі утворився справжній Голівуд.

... А хтось говорив, що на селі темпи мляві... не скигліть' Не скрізь однаково!

Біля нашої штаб-кватирі утворився справжній Голівуд: щоранку—гомінкий натовп бажаючих здійматись, щовечора „щасливі" одержують — „що следуєть".

— Ви мене візьміть. Усяку ролю розделаю вам.

— Ви б зняли мого коня,—вот інтересний конь.

— Та ти вже мовчи з своїм конем, вони самі знають, що їм треба.

Ми таки знали. Созівець Грабовик Данило такого куркуля подав глядачеві, що позаздрити можна. Я не жартома.

А Христич Хведір плакав серед поля, пройнявшись трагічністю моменту й не помічав апарату, не соромився своїх земляків,—здіймався й плакав.

Серед степу заніміла зформована помрежами валка підвод. Коні, корови, воли, телята, вівці... Терпляче чекають „куркулі" хвилини, коли „отой худий з'йомщик" припаде оком до апарату й візьметься за ручку.

А неможливий вітер, як іскрами, в обличчя мерзлим снігом б'є й хмарам кінця немає.

Година. Друга. Нас засипає снігом Ми замерзаємо. Ні руху, ні звуку. Всі—як заприсяглися мовчки замерзати серед степу й щоб сніг засипав кожного ось так, як він є: на своїх білих санях, з білими кіньми, з білою худобою.

І враз—ніби луснула пружина: з середини валки вихопились одні сани. Вдарив по конях білий привид і закружляв по полю. А слідом — другі сани, треті, четверті, десяті, п'ятнадцяті... В степ. Вітер підхопив їх, закружляв, змішав зі снігом і засвистів одразу в тисячу надломаних сопілок...

Ми кинулись до апарату. Йому загрожувала небезпека.

Такої метелиці—живої, імпровізованої—не доведеться більше бачити.

За годину вже все вщухло. „Худий з'йомщик" припав оком до апарату, взявся за ручку.

Закінчили перший з'йомочний день по-ударному.

— Хозяйко, тьотю! Чи не зварили б ви мені хворому бульйончику. Душу одігріти.

— А свиней навіщо запритили різати? Одчепиться.

Я „одчепився" й пішов до кооперативної їдальні...

Певно таки здорово набридло куркулям потай нищити свиней, телят. Тої ночі двоє „експертників" такого „фортеля" одкололи: витягли свиню на площу й, на зло всім декретам, наказам та інструкціям, закололи перед самісіньким Райвиконкомом...

— А тепер хай судять... П'яні були. Допекло.

„Тьотя" моя тої ночі теж заколола свиню.

Тільки не на площі й не серед ночі, а вдома й на світанку. (На-світанку, кажуть, все начальство міцно спить).

Кому що. А от Олекса Хведорчак зібрав усе своє майно й з усім „посімейством" поїхав до комуни.

— І його лиха година знає—показився народ.

— От би на карточку всьо єто знять... Здіймали...

Ще тільки половину „штурму" зняли, а вже почав танути сніг. Швидко танув, на очах зникав.

— Як по-такому — за три дні парою зійде.

— Краще б ти мовчав, дядьку Йване. Група докладала всіх

Витягли свиню на площу й, на зло всім декретам, закололи перед Райвиконкомом.

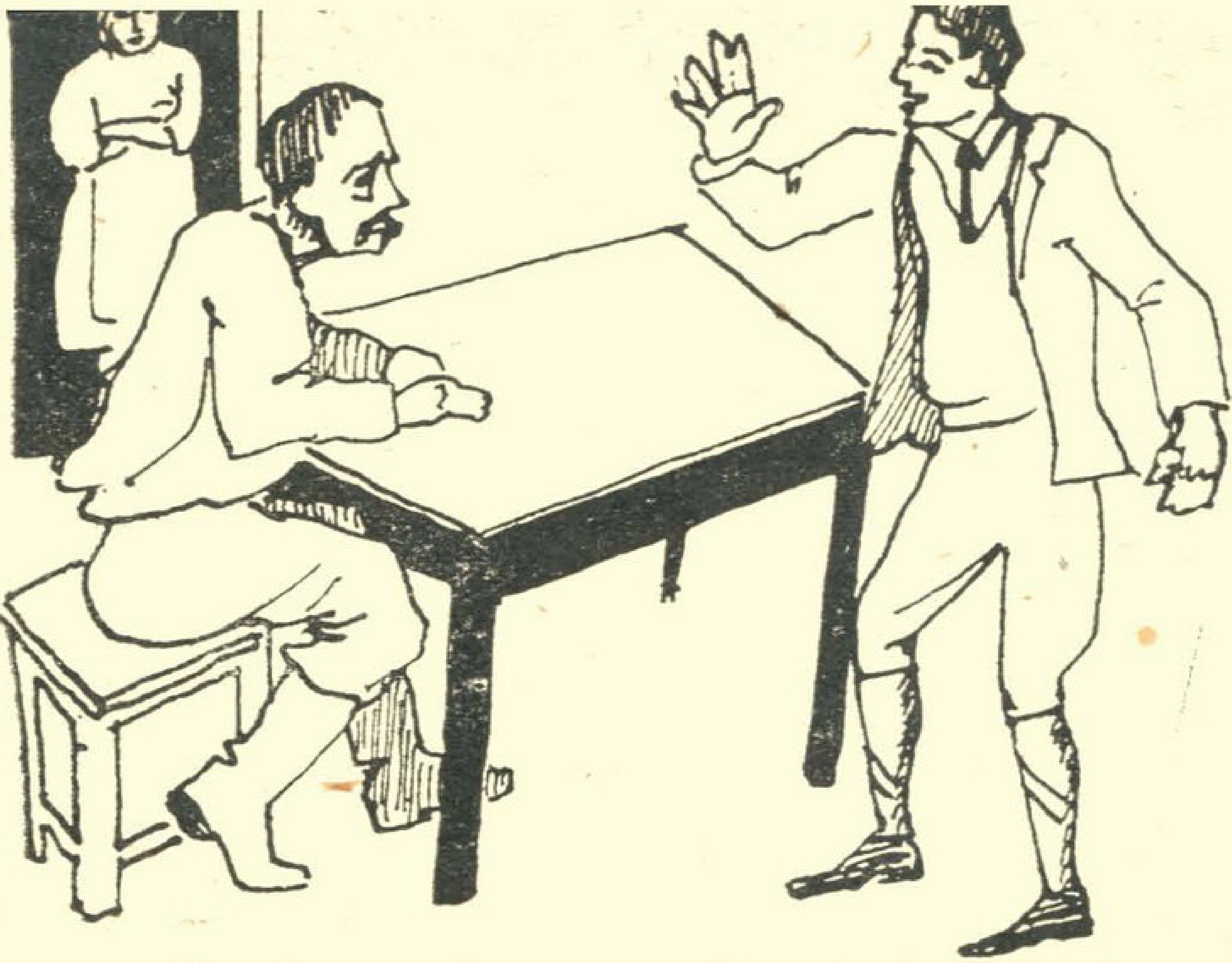

-- *Скажіть, а хіба з автомобіля можна впасти?*

сил: вся картина побудована на зимі. Ударність подвоїлась. До „куркульського дворища“ (основна розробка другої дії) на всякий випадок возили й ховали сніг.

А тим часом у полі ловили буквально кожну хвилину. Созівці були нам друзями. Спинить нас, одірвать од роботи мабуть ніхто б не зміг...

Якось, зранку, здіймали ми в полі й боліли душею за сніг... Або сьогодні знимемо, або... не буде снігу. До саней з акторами прив'язали збоку другі сани для апарату й рушили Ідемо. Здіймаємо.

Дивлюсь я на созівців і нишком радію: люди з головою, пірнули в роботу, хапаються, пошепки розмовляють, очі їм горять,—ударність заполонила й їх.

І треба ж було саме в цю хвилину якіхсь людині прибігти до наших саней і спинить нас:

— Стійте... Я шофер .. там у яру... Він упав... кров... Дайте коней. Коней... Він помер...

Хотіли одз'язувати сани. Але дядько Йван, що весь час пильно дивився на підозрілого шофера, (здавалося нам тоді) резолюцію поклав:

— Нема часу нам з мертвими возиться... Он міліція,—два кроки... Сани знов рушили, минаючи великі вже латки чорної землі. Під вечір снігу не стало, та... не було й потреби в ньому.

— З'йомки в полі закінчені.

— Фу-у-у-у...

Про шофера розказували так:... „приїхало їх двоє з Балти. Купили на цукроварні автомобіля, одремонтували, випили добре та й на Балту вирушили. З собою ще взяли й крамаря якогось підвезти,—такиж до Балти... А в крамаря та мабуть були гроші“...

Крамаря міліція знайшла. Він був мертвий, з розломаною головою.

Шофери запевняли, що він упав з авто.

Я не берусь розв'язувати такі справи. Коли ми росказали про цю подію своєму хозяїнові на штаб-кватирі, він довго-довго думав, а потім несподівано чомусь запитав:

— Скажить, а хіба з автомобіля можна впасти?!

У трьох кімнатах нашої штаб-кватирі вечорами довго не гасили світла. Топились груби. Затишно. Готувались до бойового „завтра“. Сусіда Семен приходив розпитувать у помрежа про кіно-трюки...

Адміністратор писав звіта...

Шахи... Доміно...

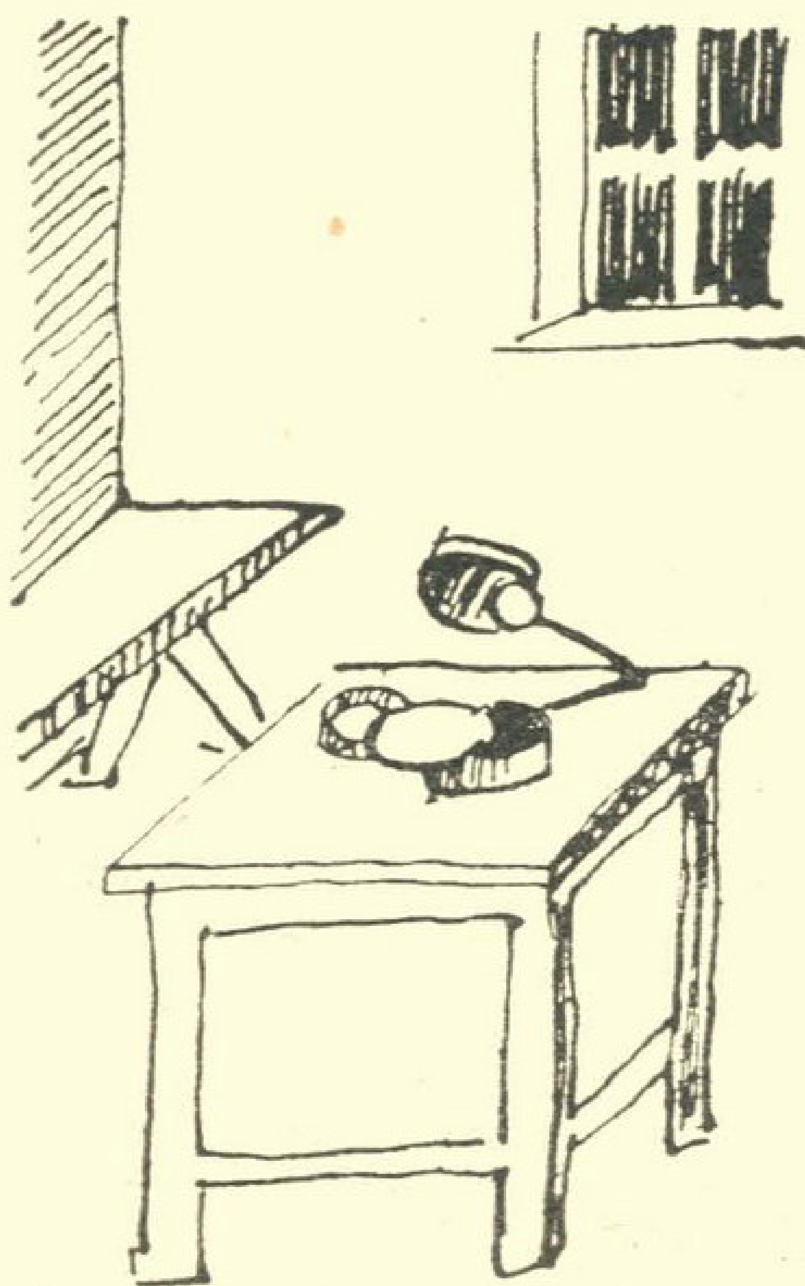

Біля стільця топтався на місці й розмахував ученятами семилітній Яків.

Пад поставленим серед кімнати стільцем куняв „черговий“,—порався біля мікіфону, змінював платівку за платівкою.

Біля стільця топтався на місці й розмахував рученятами семилітній Яшко—він намагався потрапити за тактом „гавайських ґітар“.

Намагався й не міг.

А потім, за тиждень, Яшко впорувався з найскладнішою мелодією...

Яшко й мікіфон з „гавайськими ґітарами“... обоє допомогали нам відпочивати...

Та прийшов час... Біля ганку штаб-кватирі стояло п'ять підвод. Вантажили останні речі...

Дивились журно созівці...

І нам шкода було...

— Чому так швидко...

— Ех; жилиб-у нас... От, їй-богу...

Випровожали, як у далеку-далеку дорогу...

Довго тиснули руки, не могли приборкати сліз.. Христич Хведір ковтнув сльозу й одійшов набік, щоб бува не помітив хто... Здавалося, що як тільки рушать коні,—заплачуть наші друзі—созівці й годі буде їх заспокоїти.

Тоді саме підійшов до мене господар кватирі й конфіденціяльно запропонував:

— Можу вам продати півпуда сала.

Перебігли площу... Виїхали на гору, за царину... Довго їхали степом... Говорили про наших друзів — созівців, про ударні дні, про Яшка,—не забули згадати й найменшої дрібниці...

А потім залізниця, затхле вагонне повітря, вікно, а перед ним як у тумані біжать краєвиди і в лощинах чорніє талий сніг. Кожен з нас думає свою думу, кожен з нас, я знаю, думає про ті ковалки життя, що ми їх зафіксувала на плівку. Так, Життя...! то нове життя, що буйним квітом зацвіло серед наших неозорих комунок колгоспних степів.

Коли ж ранок бризнув у вікна вагонів і далеко десь зарожевіли обрії, ми вже підїздили до Києва, до фабрик, до монтажних станів, щоб якнайскоріше занотувати й кинути на екрани ті шматки нового й буйного життя, що його ми так недавно фіксували.

Ільхо

Та прийшов час... Біля ганку штаб-кватирі стояло п'ять підвод. Вантажили останні речі...

Найближче майбутнє нашого кіна, безумовно, належить молоді. З самої поверхової аналізи стану речей це стає абсолютно зрозумілим. Але чи досить сказати „найближче майбутнє"? Ні, не майбутнє, а вже й сучасне належить молоді.

Багато причин об'єктивних та суб'єктивних прислужилися до такої ганебної відсталости кінематографії від усіх темпів нашого бурхливого повного боротьби та будівництва радянського життя. Але питання про молодь тут не на останньому місці. Чи досить будо зроблено для того, щоб притягти молоді сили до роботи в кіно? Не тільки не досить — майже нічого не було зроблено. Коли не рахувати того, що ВУФКУ створило кінотехнікум й утримувало його, тим самим виховуючи кінематографічну молодь, нічого більше не було зробено. А технікум цей задовольняє лише мінімально потреби.

Чи провадили громадські та комсомольські організації якусь роботу в цьому напрямкові? Чи була мобілізована у нас громадська думка навколо притягнення молодих сил до кіна? Всього цього не було.

А як же можливі потрібні нам темпи розвитку без достатнього поновлення сил, без притягнення молоді, [що моглаб дати розвиткові кіновиробництва максимальну зарядку?

Старі робітники в кінематографії особливо консервативні і особливо в темпах і ще більше в справі сполучення своеї творчости із злободенними завданнями сьогоднішнього дня.

Тут всі надії треба покласти на молодь і відповідно з цим розчищати для неї шлях.

Власне й зараз молодь має великі досягнення, одвойовуючи позицію за позицією в кіновиробництві.

Коли взяти список наших режисерів та операторів, то він переважно складається з молоді.

Тягно, Білинський, Френкель, Лаврик, Топчеєв, Тамарський, Шмайн. Все це найсправжнісінька свіжа молодь, не кажучи вже про те, що найбільш кваліфікована та апробована публіка недалеко тичним минулим і сучасним від молоді. Соловйов, Довженко, Штрижак—чи можна за них говорити, як за старих спеціялістів у звичайному розумінні цього слова. Незалежно від свого художнього діяпазону ці люди пройшли школу революції, боротьби і тому вони в художньому розумінні молоді, бадьорі духом, здібні на революційний шлях розвитку в мистецтві.

Комсомольці все міцніше беруться за виробництво, потрапляючи до числа найбільш кваліфікованих професій у кіно. На Одеській кінофабриці працює комсомольська здіймальна група, що починаючи з режисера і кінчаючи освітлювачем складається з комсомольців.

Група ставить культурфільм „Гігієна жінки". На чолі групи стоїть комсомолка режисер. Група оголосила себе ударною.

Кінематографія належить молоді ще й тому, що з кожним роком ця галузь діяльности все більші вимоги ставить робітникам щодо спеціяльних знанів. Щоб працювати в кіні треба вчитись. Час роботи за інтуїцією, з розмов, навмання, без спеціяльної теоретичної підготовки—цей час безповоротно минає.

Кінематографія в своїй техніці розгортається нерівним темпом: без точних знаннів, без спеціяльної освіти тут стає тяжко щось добре зрозуміти. Особливо серйозне становище з навчанням у зв'язку з неодмінним приходом звуку до кіна.

Хто ж крім молоді зараз володіє позиціями навчання? Звичайно, робітник кіна має можливість і коли він не хоче, щоб його кіно автоматично викинуло з галузі практичної роботи, він мусить вчитися.

Але навчальні установи, кіно-технікуми наповнює молодь і тому молоді належать всі відповідальні позиції в нашому виробництві. Саме тому, що старі спеціялісти кіна працюють за інтуїцією, саме тому, що вони не мають майже жодної теоретичної підготовки, саме тому ніде, як у кіно, молодь не захоплює таким швидким темпом керівні позиції.

Навчання це головне гасло. Без навчання не може бути розмови за те, щоб „наздогнати і перегнати". В галузі кінотехніки ми дуже відстали від закордону і тут стоїть велике завдання, що його вирішення вже не можна надалі відкласти

Всю увагу треба звернути на навчання, на опанування нової кінотехніки, і молодь, комсомол, мусить тут вести перед.

С. Л. Орелович

Кадр з фільму „Контакт".

НАШЕ СОЦІЯЛЬНЕ ЗАМОВЛЕННЯ ВУФКУ

Час подбати кінематографії про дитячий фільм. Треба виховувати нашу зміну не на трюкових картинах, а на картинах про ентузіязм нашої п'ятирічки, нашої соціялістичної перебудови суспільства. Треба створити нові кадри робітників, що працювали б виключно на дітей і для дітей.

(Після всеукраїнської наради в справах дитячого кіна і театру).

Коли ми ставимо собі питання,—який мусить бути **тематичний плян** нашого дитячого кіна, то ми можемо відповісти, що **він мусить цілком виникати із завдань виховання нової людини й доби соціялістичної реконструкції**. Це—вихідний момент, який може чітко опріділити те, що іноді в доповідях і дебатах буває надзвичайно неясне й розпливчасте.

Коли ми ставимо собі питання—**якою ж мусить бути нова людина,**—ми відповідаємо, що вона, в основному, мусить мати три основні характерні риси. Людина доби соціялістичної реконструкції, що ми її виховуємо з дитини, мусить бути, поперше—**клясово-комуністично** загартованою, подруге озброєна **світовою наукою й технікою**, потретє—озброєна новим **фізкультурним побутом**. Без цих трьох елементів ми не зможемо виховувати нової людини доби соціялістичної реконструкції.

Перш за все, треба буде позбутися **аполітичности** дитячого кіна, тої аполітичности, якої ми позбуваємося в дитячому театрі. Правильно товариші на нараді говорили, що гаріпілівщина захоплює дітей. Дітей захоплює Дуглас Фербенс, Мері Пікфорд—всі ці герої не нашого часу.

Це явище негативне, й те, що дитина бачить такий фільм, як „Любов утрьох", а потім запитує батька,— „чому це мовляв, дядя з тьотею пішли за фіранку в ту кімнату?" Це погано. Цього не повинно бути.

Тепер на Україні точиться клясова боротьба, причому вона зачіпляє дітей з двох напрямків. Перш за все — діти захоплюються загальним процесом клясової боротьби, — у нас іде боротьба **за дітей**. Це одно. Подруге—**клясова боротьба йде серед самих дітей.** Про що пишуть до своїх газет диткори? От про що: зараз пролетарська диктатура притиснула свій прес, от ворожі елементи і контреволюція, конаючи, випускають отруйну слину антисемітизму, релігійности, бешкетництва, всіма цими засобами виступаючи проти пролетарських дітей, проти пролетарської диктатури. Зараз диткори пишуть про те, що в районі розкуркулювання, молоді куркуленята, під прапором нібито „звичайного" бешкетництва б'ють дітей колективістів. Нам пишуть про те, що зараз розвивається бешкетництво і по робочих околицях біля села, Нам пишуть про те, що зараз в школах знов заворушився антисемітизм. Це ж цілком ясно: ми наступаємо, рештки капіталізму в агонії намагаються зробити все, що можно, щоб устояти проти нашого наступу. Наприклад, в селі Пісках Баштанського району на Миколаєвщині на піонерів, які виступали проти церкви за семирічку, напала куркульня й побила піонерів. Але кінець-кінцем, піонери за допомогою партії, радвлади й комсомолу з цієї боротьби вийшли переможцями. Церкву було зачинено й одкрито школу. Коли зараз кіно не покаже таких фактів участи у клясовій боротьбі пролетарських дітей, то це значить, що кіно зі своїми завданнями не впорається.

Ми мусимо сказати, що перш за все, треба в тематичних плянах передбачати всю **складність** цих проблем. У нас іде ліквідація куркулів, як кляси. Хоч іноді й кажуть, що проблема молодих куркуленят зовсім не проблема,—це неправильно, це є проблема. **І все питання в тому, як ми її розв'яжемо.** Художнє розв'язання її — завдання нашого кіна. У нас багато таких проблем—в районах суцільної колективітації економіка перемінилася, психологія залишилась, дрібновласницькою. Діти колективістів часто-густо залишаються дрібними власниками. Треба показати цей процес, треба показати дитині, як вийти з цього становища.

Візьмемо інші слабі місця наших тематичних плянів (яких до речі майже немає). У нас зовсім нема фільмів, які виховують дитину з боку **інтернаціонального.**

Скажімо, великі події відбуваються в Китаї, в Німеччині в Рурі. В Англії був страйк гірників, багато процесів клясової боротьби точаться в Польщі. Там піонери дійсно виступають героями, а у нас нема жодного фільму, хоча б хронікального, з приводу цього. **Як же ми зможемо виховати інтернаціоналістів з дітей, коли наша дитина не знає, що робиться за кордоном?**

Подруге—зовсім нема **етнографічного** фільму для дітей. Кажуть, що є наукове кіно для дорослих, там є й етнографічні фільми. Але їх треба методологічно переробити, щоб вони були більш зрозумілі для дитини.

Таким чином, треба методологічно так переробляти отак фільми, щоб дитина могла поширити свій світогляд, знати через кіно економіку нашого Союзу, побут його народів.

У нас будується п'ятирічний плян великих робіт. Ми його виконуємо. Колись Жюль-Верн подав багато цілком вірних мрій. Він мріяв про підводні човни, про повітряні кораблі—вона тепер є. Ленін сказав, що мріяти одірвано од нашого життя не треба, а реально мріяти—цілком природньо для комуніста. **Чому ж не запалити дитину ентузіязмом п'ятирічки через показ того, що мусить бути, як наслідок нашого управління, боротьби й роботи?**

Ще зовсім мало кіно зв'язано зі школою й програмами Соцвиху. Треба гостро поставити питання про випуск серії шкільних фільмів, що допомогли б педагогові вести навчальний курс.

Наприкінці—про **кадри** робітникій дитячого кіна. Мені здається, що з кадрами проблема більш надумана, ніж вона є насправді. Якщо ВУФКУ в зачиненому помешканні розставить столи і буде чекати, коли самі прибудуть кадри режисерів, сценаристів, лібретистів, то з цього нічого не вийде.

Вас. Мускін

Кадри з фільму „Будівники", що його знимає молодняцька група Київської кінофабрики.

Молодь, як найактивніша частина суспільства в питаннях розвитку пролетарської культури взагалі й зокрема розвитку його мистецтва, мусить заняти почесне місце.

До цього ж часу в галузі кіномистецтва, в галузі наближення його до широких кіл робітничої молоді з боку самої молоді занадто мало зроблено.

Ті заходи, що їх вживали й Правління ВУФКУ, і наші фабрики в справі притягання молоді до праці в кіновиробництві розбивались об кам'яну інтертність центральних комсомольських організацій на Україні.

В останній період, місяців 2—3 ВУФКУ добилась навіть представника в своєму апараті від ЦК ЛКСМУ який мусив би притягати молодь і організовувати її навколо кіна. Отже на превеликий жаль, всі практичні й конкретні міроприємства, що їх намічалось перевести знову жодної підтримки центр. Комітету—не мали.—Чому?! Чи тому, що не можна було, чи тому, що не хотіли. Останнє вірніше.

Поступ, що його робить наше пролетарське мистецтво в напрямку удосконалення художніх форм, стилю, жанрів, особливо в кінематографії, примушує нас глибоко вивчати ці форми, бо твердження тих товаришів, що думають нібито робітнича кляса не розуміється на цих глибоких формах і творах, глибоко помилкова і недооцінює культурних вимог робітничої кляси.

Отже молодь, як авангард, як сама культурна частина робітничої кляси мусить вести перед в справах оцінки мистецького твору і разом з тим підвищувати культурну свідомість робітників.

Основне ціле спрямовання кіна—бути не лише засобом розваги, а й засобом виховання, засіб поширення кругозору. В школі ж кіно—кращий наочний приклад.

Виходячи з цього спрямовання, виникає питання спеціяльного замовлення від молоді кіну. Практика яскраво довела, що питання тематики кінематографії більш всього дебатуються серед молоді, яка найбільше критично підходить до нашої тематики. Та це й зрозуміло. Культурно молодь скоріше росте ніж дорослі і тому різниця в вимогах різко позначається.

Поширення мережі кіно-театрів для молоді за останній час, вказує на практичну реалізацію певних заходів щодо наближення кіна до молоді. Але робота цих театрів, її форми та методи далеко не достатні. Досвід Харківського дитячого кінотеатру доводить, що практичної глибокої педагогічної роботи по підготовці глядача до сприймання картин не ведеться. Обмежуються оглядом виставки (музею), експонатів, тощо.

А що вже казати за постановку консультації на периферії, зокрема на селі?

На село попадають часто такі фільми, що потребують тлумачення та детального пояснення. Комсомольські осередки та юнацькі секції повинні стати за ініціяторів та організаторів цієї роботи. Особливо в галузі культурфільму. Тут можна використати ті численні лібрета, що їх додається до наших картин і, використавши час, коли селянство (глядачі) чекають на початок сеансу, організувати серед них читання лібрет, бесід, розмов, тощо.

Зокрема проблема дитячого кіна мусить зайняти почесне місце в усій системі кінофікації. Але й тут ми упираємося в інертність педагогічної думки, адміністративно-господарчих органів Наросвіти, дитячих організацій.

Повільний темп кінофікації школи це стверджує нарада при НКО в справах кінофікації це констатувала. Соціялістична угода, що її складено на цій нараді, стоїть перед загрозою зриву, коли сама молодь, самі дитячі організації не будуть підганяти дорослих до реалізації цієї угоди.

Ті десятки листів, що їх щодня одержують управа ВУФКУ й кінофабрика з пропозиціями, з запитаннями про можливість працювати в кіні, вступити до кіно-технікуму,—показують, що інтерес у молоді до кіна великий, що кіно захоплює гарячий творчий темперамент нашої молоді, приваблює її.

Отже проблема кадрів кінематографії може бути розв'язана, але тут мусить бути суворий клясовий добір бажаючих працювати в кіні.

Система, що її зараз запроваджує ВУФКУ в справі підготовлення кваліфікованих кіно - робітників, іде по двох напрямках.

В напрямку підготовки робітників високої кваліфікації (режисери, редактори, сценаристи, оператори) через Кіно-інститут, що утворюється з кіно-технікуму, і робітників низшої кваліфікації (освітлювачі, гримери, монтажори) через Фабзавуч, що його відкривають при кінофабриці.

Переходовою інстанцією між Фабзавучем і інститутом буде кіно-профшкола.

Оця структура кіноосвіти дасть змогу підготовити робітників і забезпечити кіновиробництва робочою силою.

Робітнича молодь мусить змінити своє ставлення до кіна, мусить своєю активністю і молодим ентузіязмом, розбити інертність дорослих і використати кіно для підвищення свого культурного рівня.

Комсомол у кіні

„Сіль"

Режисер М. Білинский ставить за власним сценарієм ігровий фільм про соцзмагання рибалок с командою пароплаву, що має приставити до рибальської оселі вантаж солі для рибозаготівлі. Фільм буде зроблено на морській натурі. Оператор — І. Шекер.

Комсомольська перша.

Ударна кампанія в кіно-тематиці займає все більше й більше місце. Незабаром на екранах СРСР з'явиться ще один ігровий повно метражний фільм про ударників „Комсомольська Перша", що його ставнть молодняцька група на фабриці Аздержкіна.

„Що кожній жінці треба знати".

З ініціятиви комсомольців утворено комсомольську з'омочну групу для постави кіно-плякату „Що кожній жінці треба знати" в складі режисера Григорович І., оператора Капустіна І., помрежа Горбунова, гримера Дуберштейна Р., освітлювача Герасимова. Група взяла на себе обов'язок підвищити якість продукції своєї роботи, скоротити термін здачі картини на 5 днів, заощаджити плівку на 5% і т. і.

Група закінчила з'омку в павільонах фабрики і приступила до з'йомок в різних медичних установах Одеси та на виробництвах (джутова фабрика, тютюнова фабрика тощо).

Картину незабаром буде закінчено.

„Завойована земля".

Молодняцька виробнича група Білдержкіна незабаром випускає новий фільм про перебудову сільського господарства під назвою „Завойована земля".

Ставить фільм режисер В. Вайншток, оператор А. Кальцатний, асистент А. Ольшадький.

Подаємо кадр з цього фільму.

Київськ. Окрліт № 1041. Трест „Київ-Друк", 1-ша фото-літо-друкарня. Сінний майдан, 14. Зам. № 1778 — 15.000.—16 стор.